

ADRODDIAD BLYNYDDOL 2013/14

SWYDDFA COMISIYNYDD HEDDLU
A THROSEDD GOGLEDD CYMRU

OFFICE OF THE POLICE & CRIME
COMMISSIONER NORTH WALES

Cynnwys

Cyflwyniad	02
Adran Un: Y Cynllun Heddlu a Throsedd	03
Lleihau Trosedd ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol	07
Darparu gwasanaeth o safon sy'n bodloni anghenion ein cymunedau	08
Troseddau Cefn Gwlad.....	08
Adran Dau: Cyflawni rôl y Comisiynydd Heddlu a Throsedd	12
Arian a Chyllid	13
Cyllideb yr Heddlu	13
Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	13
Atodiad A – Dosbarthiad Cronfa'r Comisiynydd 2013/14	14

Cyflwyniad

Cefais f'ethol yn Gomisiynydd Heddlu a Throsedd cyntaf Gogledd Cymru ym mis Tachwedd 2012. Mae rôl y Comisiynydd, sydd wedi disodli Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru, yn rhoi dyletswydd arnaf i ddarparu gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon sy'n dangos gwerth am arian, ac, yn bennaf oll, yn gostwng trosedd.

Dyma'r ail adroddiad blynyddol i mi ei gynhyrchu yn unol â gofynion Adran 12 Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol (Y Ddeddf). Dyma'r adroddiad cyntaf i edrych ar flwyddyn lawn o weithgaredd a bydd yn canolbwyntio ar faterion a ymgwymerwyd â nhw yn ystod 2013/14.

Ers cyhoeddi fy adroddiad blynyddol diwethaf credaf fy mod wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran gosod cyfeiriad strategol ar gyfer Heddlu Gogledd Cymru ar ran y cyhoedd. Rydw i wedi gweithio i ddatblygu ymgysylltiad â'r cyhoedd ac i ddarparu gwerth am arian ar gyfer y cyhoedd.

Roeddwn yn falch â chanlyniadau fy arolwg cyhoeddus cyntaf, canlyniadau sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn. Ymatebodd dros 87.5% o'r rhai a holwyd eu bod yn teimlo'n ddiogel yng ngogledd Cymru a dim ond 6% nododd nad ydynt yn gweld Swyddog Heddlu yn wythnosol wrth fyw eu bywydau pob dydd.

Mae lefelau trosedd yn parhau i ostwng yng ngogledd Cymru, gyda gostyngiad o 2.6% sy'n adeiladu ar y gostyngiad o 11.6% a welwyd y llynedd. Roeddwn yn siomedig â'r canlyniad arolwg, y comisiynais ar y cyd â'r Heddlu, nad yw pobl yn gweld yn llawn y gostyngiad hwn mewn trosedd. Fodd bynnag, mae gostyngiad pellach mewn lefelau trosedd i'w groesawu a byddaf yn parhau i godi ymwybyddiaeth am y cyrhaeddiad hwn.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, penodais Ddirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd cyntaf Gogledd Cymru. Penodwyd Julian Sandham o ganlyniad i broses benodi dryloyw a oedd yn cynnwys cynrychiolwyr etholedig o bedwar o'r awdurdodau lleol. Hoffwn ddiolch iddo am y gwaith caled y mae wedi'i wneud hyd yma a hoffwn ddiolch i weddill fy nhîm yn ogystal.

Hoffwn hefyd fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i'r Prif Gwnstabl a'i dîm am eu hymdrechion parhaus i gadw gogledd Cymru yn ddiogel ac edrychaf ymlaen at adeiladu ar y cynnydd hwn yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.

Winston Roddick CB QC
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru

Adran Un: Y Cynllun Heddlu a Throsedd

Fel y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, arna' i y mae'r cyfrifoldeb statudol am gyfeiriad strategol plismona yng ngogledd Cymru a'r Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am faterion gweithredol.

Mae'r cyfeiriad strategol hwnnw wedi'i amlinellu yn y Cynllun Heddlu a Throsedd, cyhoeddwyd y fersiwn gyntaf ym mis Mawrth 2013 a chafwyd fersiwn derfynol o'r Cynllun diwygiedig ym mis Mawrth 2014 yn dilyn ymgynghoriad â'r cyhoedd a'r Panel. Bydd yr adroddiad hwn yn canolbwyntio ar y cynnydd yn erbyn y cynllun Heddlu a Throsedd cyntaf.

Roedd gan Gynllun Heddlu a Throsedd 2013/14 bedwar amcan allweddol sy'n darparu fframwaith ar ar gyfer datblygu a gwella'r Heddlu mewn ffordd fydd yn lleihau trosedd ac yn sicrhau bod pobl yn ddiogel yn eu cartrefi ac yn saff mewn mannau cyhoeddus.

Yr Amcanion Heddlu a Throsedd yng Nghynllun 2013/14 oedd:

1. Lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol
2. Amddiffyn pobl a lleihau niwed.
3. Darparu Gwasanaeth o Ansawdd sy'n bodloni anghenion ein cymunedau.
4. Sicrhau gweithlu trefnus, medrus a arweinig yn dda

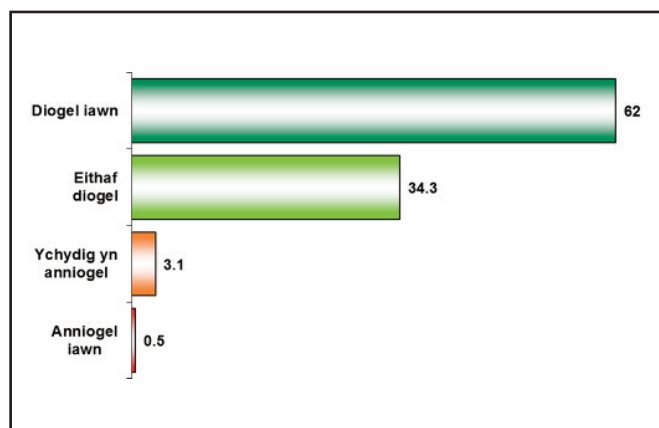
Sefydlaidd hefyd dri chanlyniad strategol o fewn y Cynllun Heddlu a Throsedd cyntaf, sef: Diogelwch yn y Cartref; Bod yn saff mewn mannau cyhoeddus; Plismona Gweladwy a Hygyrch.

Y Canlyniadau Strategol

Nodais o fewn y Cynllun Heddlu a Throsedd y canlyniadau yr hoffwn eu darparu ar gyfer gogledd Cymru ac ymrwymais hefyd i gomisiynu arolwg annibynnol er mwyn asesu'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r canlyniadau hynny. Mae'r arolwg cyntaf wedi'i gynnal ac mae'r canlyniadau llawn i'w gweld ar fy ngwefan. Gan mai dyma'r arolwg cyntaf, does dim i'w gymharu ag ef ar hyn o bryd, rwy'n bwriadu cynnal arolwg pellach yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf er mwyn gallu meincnodi yn erbyn yr arolwg cyntaf.

Teimlo'n ddiogel

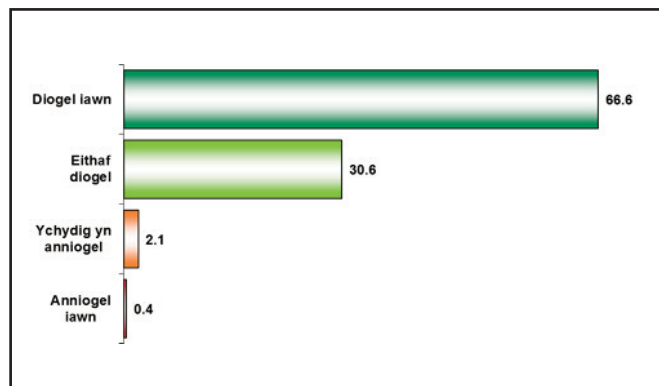
Gofynnwyd i ymatebwyr **pa mor ddiogel yr oeddent yn ei deimlo yn eu cartrefi eu hunain**. Nododd 96.3% o ymatebwyr eu bod yn teimlo'n ddiogel neu'n eithaf diogel, tra nododd 3.6% eu bod yn teimlo'n anniogel.

Dim ond 3.6% o'r ymatebwyr a ddywedodd eu bod yn teimlo ychydig yn anniogel neu'n anniogel iawn yn eu cartref, a'r prif resymau dros hyn ydi:-

- Profiad drwg yn flaenorol 30%
- Ardal wael / ardal anniogel 19%
- Rhesymau personol (anabledd ayyb) 15%
- Ofn byrgleriaeth/rhywun dorri i mewn 15%
- Cymysgedd o ddiwylliannau/pobl 13%
- Y genhedlaeth ifanc 10%
- Gwasanaeth Heddlu gwael 10%

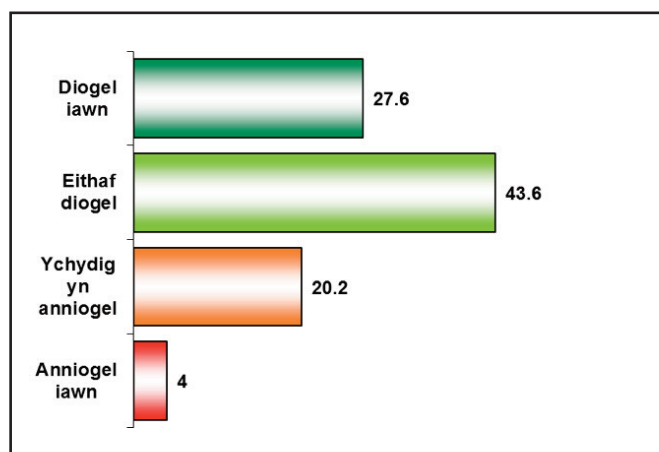
Gofynnwyd i ymatebwyr **pa mor ddiogel yr oeddent yn ei deimlo yn eu hardaloedd lleol** yn ystod **y dydd** ac yn ystod **y nos**. Nododd 97.2% o ymatebwyr eu bod yn teimlo'n ddiogel iawn neu'n eithaf diogel yn ystod y dydd, tra nododd 2.5% eu bod yn teimlo'n anniogel. Roedd hyn 0.9% yn is na'r nifer a nododd eu bod yn teimlo'n anniogel yn eu cartrefi eu hunain.

Dim ond 2.5% o'r ymatebwyr a ddywedodd eu bod yn teimlo ychydig yn anniogel neu'n anniogel iawn yn eu hardal yn ystod y dydd, a'r prif resymau dros hyn ydi:-

- Cymysgedd o ddiwylliannau/pobl 29%
- Ardal wael / ardal anniogel 22%
- Profiad drwg yn flaenorol 21%
- Y genhedlaeth ifanc 20%
- Camddefnyddio sylweddau 13%

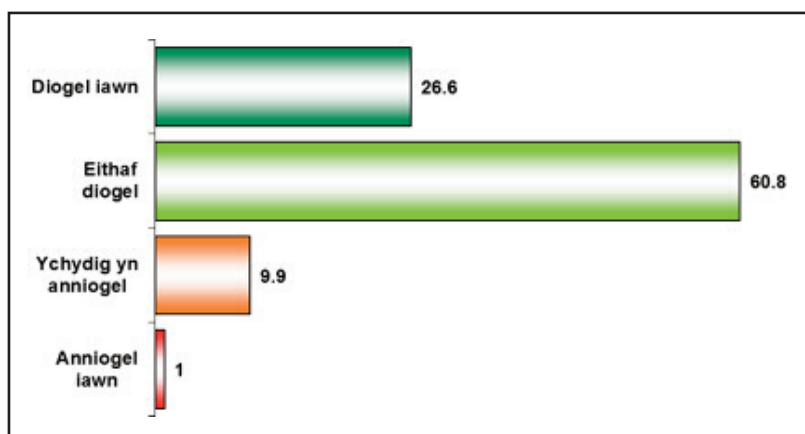
Nododd 71.1% o ymatebwyr eu bod yn teimlo'n ddiogel iawn neu'n eithaf diogel yn eu hardal **yn ystod y nos**, tra nododd 24.2% eu bod yn teimlo'n anniogel.

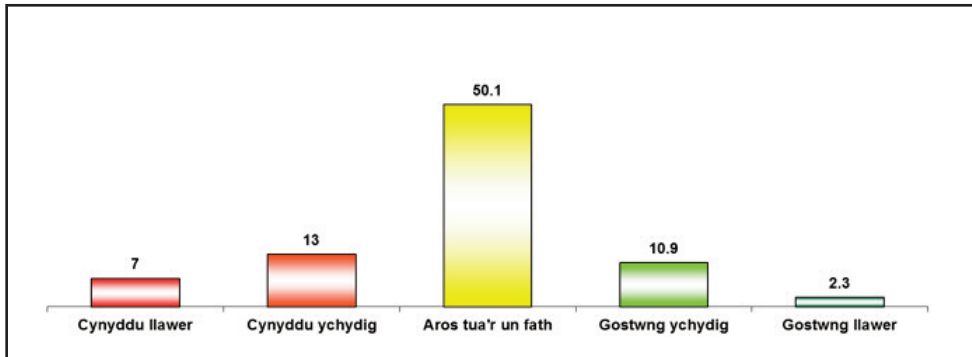
Fe ddywedodd bron i chwarter (24%) o'r ymatebwyr eu bod yn teimlo ychydig yn anniogel neu'n anniogel iawn ar y stryd yn eu hardal leol yn ystod y nos, a'r prif resymau dros hyn ydi:-

- Grwpiau yn loetran o gwmpas yr ardal 42%
- Teimlo'n anniogel yn gyffredinol 25%
- Ofn cael eich mygio/yмосodiad corfforol 17%
- Diffyg goleuadau stryd 15%
- Ofn y tywyllwch/nos 15%
- Ofn mynd allan ar eich pen eich hun 14%
- Trosedd/anrhefn cyffredinol yn yr ardal 13%

Holwyd ymatebwyr hefyd am eu **teimlad cyffredinol o ddiogelwch yng ngogledd Cymru**. Nododd 87.5% eu bod un ai'n teimlo'n ddiogel iawn neu'n eithaf diogel, gyda 10.8% yn nodi eu bod yn teimlo'n anniogel.

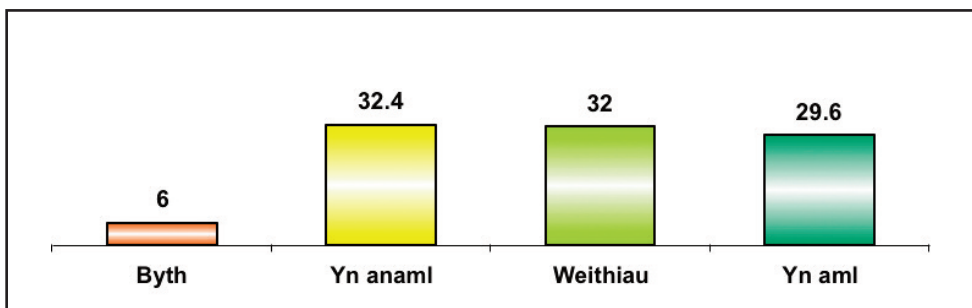

Holwyd yr ymatebwyr am eu barn am lefelau trosedd yng ngogledd Cymru. Roedd y mwyafrif o ymatebwyr yn meddwl bod lefelau trosedd wedi 'aros tua'r un fath', gyda 16.4% yn nodi nad oeddent yn gwybod.

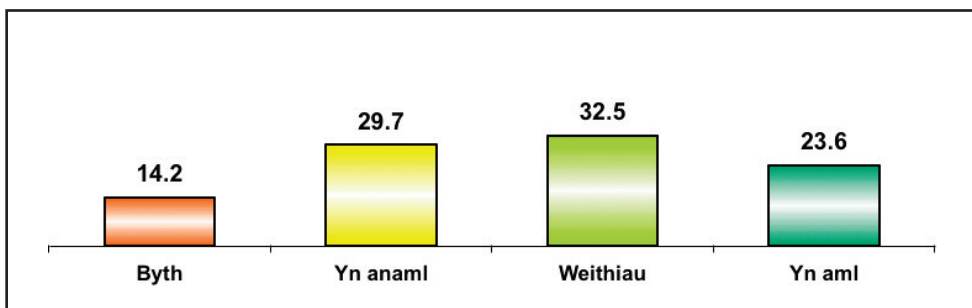

Gwelededd a hygyrchedd yr Heddlu

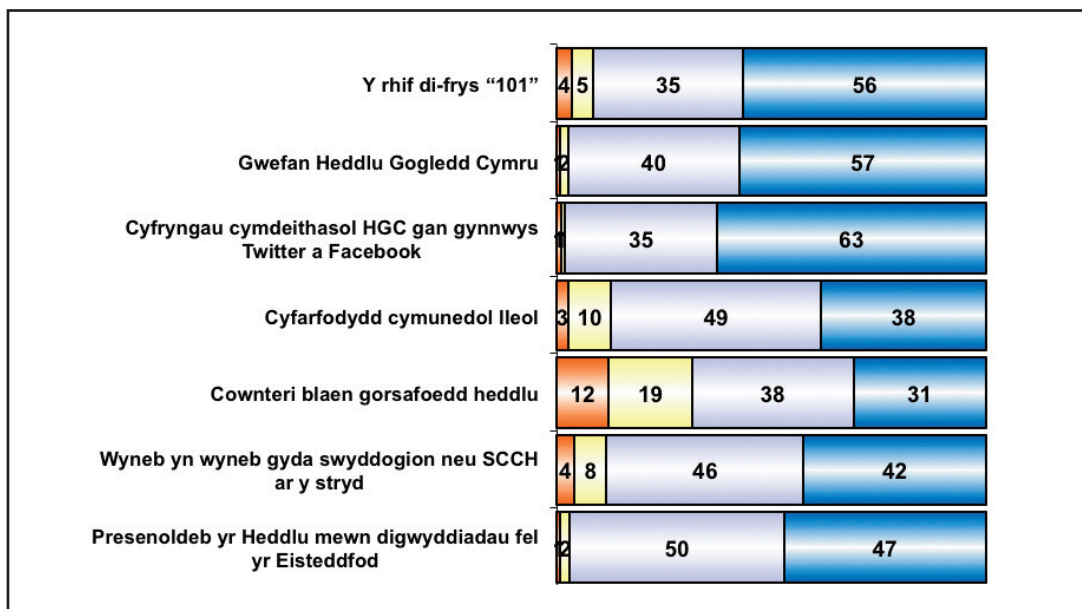
Holwyd ymatebwyr i'r arolwg am eu safbwyntiau am hygyrchedd yr heddlu. Gofynnwyd iddynt ba mor aml yr oeddent yn teimlo eu bod yn gweld swyddog heddlu fel rhan o'u hwythnos arferol. Roedd dros hanner yr ymatebwyr yn cofio gweld **swyddogion heddlu** yn ystod wythnos arferol, un ai weithiau neu yn aml. Dim ond 6% o ymatebwyr nododd nad oeddent byth yn gweld swyddog heddlu fel rhan o'u hwythnos arferol.

Holwyd ymatebwyr hefyd am eu safbwyntiau am welededd **SCCH**. Roedd dros hanner yr ymatebwyr yn cofio gweld SCCH yn ystod wythnos arferol, un ai weithiau neu'n aml. Nododd 14.2% nad oeddent byth yn gweld SCCH fel rhan o'u hwythnos arferol.

Holwyd ymatebwyr hefyd am **hygyrchedd** yr heddlu drwy ddulliau amrywiol (gan gynnwys y llinell ddifrys a datblygiadau eraill megis cyfryngau cymdeithasol). Yn gyffredinol, gwelir gwasanaethau'r heddlu fel rhai hygyrch iawn / eithaf hygyrch.

Lleihau troseddau seiliedig ar y dioddefwr

Gwelwyd gostyngiad yn y rhan fwyaf o fathau o droseddau o fewn lefelau perfformiad 2013/14, gyda 874 (gostyngiad o 2.6%) yn llai o ddiodesddefwyr. Er bod y gostyngiad yn llai nag yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf rydw i dal yn falch â pherfformiad cyffredinol yr Heddlu a'r gostyngiad parhaus mewn lefelau trosedd. Mae gostyngiadau eleni yn adeiladu ar ffigyrau'r llynedd (2012/13 bod 4,381 yn llai o ddiodesddefwyr troseddau seiliedig ar y diodesddefwr gostyngiad o 11.6%).

Mae'r Prif Gwnstabl a'r Heddlu wedi gweithio'n ddiflino er mwyn lleihau trosedd yn ystod 2013/14 drwy weithredu y cynlllyn lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Rwy'n gobeithio y bydd y Prif Gwnstabl yn adeiladu ar hyn ymhellach yn ystod y flwyddyn nesaf.

- Cafwyd gostyngiad o 2.6% mewn troseddau seiliedig ar y diodesddefwr, 874 yn llai o droseddau
- Cafwyd gostyngiad o 6.0% mewn troseddau trais gydag anaf, 254 yn llai o droseddau
- Cafwyd cynnydd o 4.6% mewn troseddau heb anaf, 189 yn fwy o droseddau
- Cafwyd cynnydd o 12.3% mewn troseddau trais rhywiol, 37 yn fwy o droseddau
- Cafwyd cynnydd o 0.4% mewn troseddau rhywiol, 2 yn fwy o droseddau
- Cafwyd cynnydd o 6.0% mewn troseddau byrgleriaeth o annedd, 93 yn fwy o droseddau
- Cafwyd gostyngiad o 3.8% mewn troseddau byrgleriaeth heb fod o annedd, 113 yn llai o droseddau
- Cafwyd gostyngiad o 12.8% mewn troseddau ysbeiliad, 19 yn llai o droseddau.
- Cafwyd gostyngiad o 8.6% mewn troseddau cerbyd, 223 yn llai o droseddau.
- Cafwyd cynnydd o 9.5% mewn troseddau dwyn o siopau, 342 yn fwy o droseddau.
- Cafwyd gostyngiad o 6.3% mewn troseddau caffael arall, 371 yn llai o droseddau
- Cafwyd gostyngiad o 7.5% mewn troseddau difrod troseddol a llosgi bwriadol, 558 yn llai o droseddau
- Cafwyd gostyngiad o 4.7% mewn achosion o Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, 1,276 yn llai o ddigwyddiadau.

Lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol

Mae'r Prif Gwnstabl wedi parhau i weithredu rhaglen lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yr heddlu. Mae'r gostyngiad o 2.6% yn adeiladu ar y gostyngiad o 11.6% yn 2012/13. Gwelwyd cynnydd yn yr achosion o fyrgleriaeth domestig yng ngogledd Cymru yn 2013/14. Mewn ymateb i hyn mae'r Prif Gwnstabl wedi rhoi Ditectif Uwcharolygydd yn gyfrifol am gydlynu gwaith y grŵp a sefydlwyd o fewn yr heddlu er mwyn lleihau lefelau byrgleriaeth. Rwy'n fodlon ei fod yn rhoi'r sylw a'r adnoddau priodol i hyn.

Mae'r Heddlu hefyd yn ehangu datblygiad plismona yn seiliedig ar dystiolaeth er mwyn sicrhau bod gweithgareddau yn canolbwyntio ar faterion penodol a bod mentrau sy'n lleihau trosedd mewn modd effeithiol yn cael eu cydnabod a'u defnyddio yn ehangach. Roedd gweithgareddau yn ystod 2013/14 yn cynnwys adolygu ymgyrch Tricep. Sefydlwyd ymgyrch Tricep ym mis Tachwedd 2012; gan ddefnyddio dulliau dadansoddi; fe wnaeth yr Heddlu adnabod rhannau o Orllewin Y Rhyl lle roeddem fwyaf prysur ac ar ba adegau o'r dydd. O ganlyniad, cafodd ymatebion plismona wedi'u targedu eu datblygu drwy anfon swyddogion heddlu a swyddogion cefnogi cymuned yr heddlu ar batrolau gweledd amlwg yn y lleoliadau hynny. Y nod oedd atal trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol a thawelu meddyliau aelodau o'r cyhoedd. Mae nifer y manau problemus o ran trosedd yng ngorllewin y Rhyl wedi lleihau o saith i bedwar gyda nifer y galwadau i'r heddlu wedi gostwng 18% mewn chwe mis. Mae'r hyn sy'n cael ei ddysgu o'r cynllun peilot hwn wedi cael ei ymgorffori yn y nghynllun lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yr heddlu 2014/15.

Mae gwaith gyda phartneriaid er mwyn mynd i'r afael â materion trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol wedi datblygu yn ystod 2013/14. Mae Bwrdd Cymunedau Diogelach Gogledd Cymru wedi gorffen Cynllun drafft Diogelwch Cymunedol Gogledd Cymru, a fydd yn rhoi cyfeiriad strategol pellach i gefnogi gwaith partneriaeth yn yr ardal hon.

Amddiffyn pobl a lleihau niwed

Mae Tîm Amethyst, tîm ymchwilio i droseddau rhyw ac achosion o drais rhywiol, bellach wedi sefydlu ei hun o fewn strwythur yr Heddlu. Mae'r datblygiad hwn, heb os, wedi cynorthwyo o ran ehangu'r gwasanaeth y bydd dioddefwyr y mathau hyn o droseddau'n ei dderbyn.

Mae'r gwaith i sefydli canolfan ddiogelu Amlasiantaeth (MASH) wedi creu sylfaen gryf ar gyfer y dyfodol. Y bwriad yn wreiddiol oedd sefydlu'r ganolfan MASH yn Wrecsam, ond rydym yn falch iawn bod hyn bellach wedi'i ehangu i gynnwys Sir y Fflint hefyd. Rydw i wedi ymweld â'r ganolfan newydd ac roedd y gwaith sy'n cael ei ddatblygu yno wedi creu argraff arnaf ac rwy'n gweld y bydd ganddo botensial mawr fel y dyfodol er mwyn cydweithio i leihau niwed.

Mae'r Heddlu wedi sefydlu dull diogel o asesu cydymffurfiad yn erbyn y Gofyniad Plismona Strategol (SPR).

Rydw i wedi parhau i ddarparu cefnogaeth ariannol i raglen cymorth ar gyfer troseddwr sydd wedi cael problemau camddefnyddio sylweddau sy'n cyfrannu at eu hymddygiad troseddol. Mae'r gwaith yn cynnwys rhaglen 'profi wrth arestio' a gweithdrefn atgyfeirio ar ôl arestio ar gyfer y rhai hynny sydd â phroblemau camddefnyddio sylweddau.

Darparu gwasanaeth o ansawdd sy'n bodloni anghenion ein cymunedau

Mae gwranddo ar safbwyntiau pobl gogledd Cymru yn fy ngalluogi i gynrychioli'r safbwyntiau hynny o fewn materion plismona. Rydw i wedi parhau i ymgysylltu â chymunedau ledled gogledd Cymru ac wedi defnyddio'r adborth i ddatblygu gwasanaethau priodol megis y tîm troseddau cefn gwlad.

Fel rhan o'r arolwg i fesur syniadau a theimladau pobl am ddiogelwch, fe wnes i hefyd gynnwys cwestiwn am ymwybyddiaeth o fy rôl. Does gen i ddim i gymharu'r canlyniadau ag ef ar hyn o bryd, fodd bynnag o ystyried yr amser cyfyngedig mae Comisiynwyr yr Heddlu wedi bod yn eu swyddi, mae hwn yn ddechrau cymharol gadarnhaol ac mae'n rhoi ffocws clir ar gyfer fy ngwaith o ymgysylltu a chyfathrebu â'r cyhoedd.

Cyfanswm	
(n=3026)	
%	
Ymwybodol	44.5
Anymwybodol	55.5

Trosedd Cefn Gwlad

Lansiwyd y tîm troseddau cefn gwlad yn 2012/13, yn dilyn trafodaethau helaeth gyda rhanddeiliaid. Mae'r tîm yn cynnwys swyddogion heddlu, swyddogion cefnogi cymuned yr heddlu a swyddogion gwirfoddol. Mae'r tîm wedi gweithio'n galed i adeiladu perthnasau cryfach â'r cymunedau gwledig er mwyn cynorthwyo'r gwaith o leihau trosedd.

Mae'r tîm newydd wedi cymryd agwedd newydd tuag at y pwnc o drosedd cefn gwlad ac wedi gweithio ar fentrau i addysgu ac atal y mathau unigryw hyn o droseddau drwy ymgysylltu'n agos â'n hundebau ffermio a thrwy fod yn bresenoldeb gweladwy mewn arwerthiannau anifeiliaid a sioeau lleol. Maent hefyd wedi casglu ystadegau dyddiol manwl ar y mathau o droseddau cefn gwlad a lle maent yn digwydd sy'n eu galluogi i ddadansoddi patrymau ac amseroedd troseddau a gweithio'n fwy craff, gyda gweithrediadau rhagweithiol a gweithgareddau atal.

Darparu gweithlu trefnus, medrus a arweinir yn dda

Mae'r Prif Gwnstabl wedi cyflwyno 51 o swyddi newydd ar gyfer swyddogion heddlu ac mae pobl wedi eu penodi yn y swyddi hynny:

- Ardal Ddwyreiniol - 23 Swyddog (9 Gogledd Sir y Fflint, 2 De Sir y Fflint, 2 Wrecsam Wledig, 9 Tref Wrecsam, 1 Tîm Troseddau leuencid).
- Ardal Ganolog - 6 Swyddog (2 swyddog Ardal Gorllewin Conwy Arfordirol, 2 Ardal Conwy a Dinbych Wledig, 2 Ardal Sir Ddinbych Arfordirol ac Abergele).
- Ardal Orllewinol - 8 Swyddog (2 Ynys Môn, 2 De Gwynedd, 4 De Gwynedd).
- Tîm Amethyst - 6 Ditectif Gwnstabl.
- Swyddogion Cyswllt Cefn Gwlad - 3 Swyddog.
- Camdriniaeth ddomestig, swyddogion mewn lifrai a dillad plaen - 3 Swyddog.
- Gwaith rhagweithiol yn seiliedig ar wybodaeth er mwyn atal a datgelu trosedd - 2 Swyddog mewn lifrai.

Cefais wahoddiad gan y Prif Gwnstabl i gymryd rhan yn y broses o benodi Prif Gwnstabl Cynorthwyol newydd, bydd Richard Debicki yn ymuno â'r tîm Prif Swyddogion ym mis Mehefin. Bydd Richard yn gaffaeliad i'r tîm wrth fynd ati i ddarparu gwasanaeth plismona ar gyfer gogledd Cymru.

Nid yn unig yw unplygrwydd y gwasanaeth heddlu yn rhywbeth sy'n bwysig i mi ond mae hefyd yn rhywbeth sydd wrth wraidd y model plismona Prydeinig. I'r diben hwn, rwy'n cyfarfod bob chwarter â'r adran safonau proffesiynol a'r Prif Swyddog sy'n arwain ar hynny, y Dirprwy Brif Gwnstabl, er mwyn adolygu'r camau a gymerwyd gan yr Heddlu.

Bob blwyddyn, bydd y Prif Gwnstabl yn comisiynu arolwg diwylliannol er mwyn ymchwilio i les ac agweddau'r gweithlu. O ganlyniad i'r arolwg bydd cynlluniau gweithredu, er mwyn ateb unrhyw bryderon neu batrymau, yn cael eu comisiynu. Mae'r broses hon wedi creu argraff arnaf a buaswn yn annog sefydliadau eraill i ymgymryd â phroses debyg o gynnal arolwg blynyddol.

Y COMISIYNYDD BLWYDDYN O YMGYSYLLTU

EBRILL 2013

Mynychais nifer o ddigwyddiadau yn ystod y mis hwn gan gynnwys gwahoddiad i fod yn siaradwr gwadd yn Nigwyddiad Un Llais ar gyfer cynghorau tref cymunedol, cyfarfod â Chomisiynwyr Heddlu a Throsedd Cymru, cyfarfod â chynghorau sir Ynys Môn a Sir y Fflint.

MEHEFIN 2013

Mynychais ddigwyddiad cyflwyniadol gyda Chyngor Mwslimiaid a Chymdeithas Islamaidd Gogledd Cymru. Fe wnes i hefyd gyfarfod â Gweinidog Llywodraeth Leol Cymru a'r Dirprwy Weinidog dros wasanaethau cymdeithasol, grŵp gogledd Cymru o Aelodau Seneddol Llafur a rhoddais dystiolaeth fel rhan o'r comisiwn Silk.

AWST 2013

Rhoddodd misoedd yr haf gyfle i mi fynychu nifer o sioeau blynyddol gan gynnwys Sioe Dinbych a Fflint, Sioe Amaethyddol Môn a'r Eisteddfod Genedlaethol. Roedd y tîm troseddau cefn gwlad hefyd yn bresennol yn y sioeau amaethyddol.

2013

MAI 2013

Ymwelais â'r prosiect PentrePeryglon, nod y prosiect hwn yw darparu adnodd addysgol ar gyfer pobl ifanc er mwyn cynorthwyo dealltwriaeth o ddiogelwch. Ers ei agoriad yn 2005, mae'r prosiect wedi addysgu dros 50,000 o ymwelwyr. Cefais wahoddiad hefyd i fod yn siaradwr gwadd yng nghynhadledd flynyddol MAPPA (Multi-Agency Public Protection Arrangements).

GORFFENAF 2013

Cynhaliais fy nghymhorthfa gyhoeddus cyntaf ym Mae Colwyn, gan roi cyfle i'r cyhoedd gyfarfod â mi er mwyn trafod unrhyw faterion neu ofyn unrhyw gwestiynau. Cefais wahoddiad hefyd i fod yn siaradwr gwadd yng Nghynhadledd Genedlaethol yr Uchel Siryf ac ymunais ag Aled Roberts AC ar ymweliad o Cymorth i Ferched.

MEDI 2013

Roeddwn yn falch iawn o gael mynychu cyflwyniad gan SCCH yn Wrecsam am y 'dechnoleg Mapio Gwledig' newydd a gyflwynwyd yn ddiweddar er mwyn cynorthwyo swyddogion mewn ardaloedd gwledig. Roedd y gwaith hwn yn dystiolaeth o waith arloesol o ran cydweithio â chymunedau a thynnwyd sylw at y gwaith hwn yn y Tŷ Cyffredin hefyd. Cychwynnais ar y gwaith o ymgynghori ar y cynllun heddlu a throsedd diwygiedig a mynychais Ddiwrnod Cofio Cenedlaethol yr Heddlu yng Nghaerdydd.

HYDREF 2013

Cafwyd anerchiad gan yr Ysgrifennydd Cartref yng nghyfarfod cenedlaethol y Comisiynwyr Heddlu a Throsedd y mis hwn. Yn lleol, ymwelais â'r gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid er mwyn gweld y gwaith maent yn ei wneud er mwyn lleihau troseddu a'r niferoedd sy'n aildroseddu.

RHAGFYR 2013

Ar ddechrau Rhagfyr, dioddefodd tref arfordirol Y Rhyl lifogydd difrifol a achosodd i nifer o drigolion orfod gadael eu cartrefi a cheisio lloches yn yr ysgol uwchradd leol. Ar noson y llifogydd, mynychais yr ysgol uwchradd er mwyn dangos fy nghefnogaeth i'r dioddefwyr.

CHWEFROR 2013

Cefais wahoddiad gan Goleg y Rhyl i fynychu'r coleg ac i weld yr adnoddau sydd ar gael i'r coleg a'r cyfleoedd maent yn eu darparu i'w myfyrwyr. Mynychais gyfarfod ar gyfer y trydydd sector er mwyn ymgynghori ar yr amcanion heddlu a throsedd a hynny fel rhan o'r gwaith parhaus i adolygu'r cynllun heddlu a throsedd.

2014

TACHWEDD 2013

Mynychais gyfarfod gydag Undeb yr Amaethwyr er mwyn derbyn adborth cychwynnol ar waith y tîm troseddau cefn gwlad ac roeddwn yn falch o glywed bod y tîm eisoes wedi dechrau cael effaith. Cefais wahoddiad hefyd i annerch cyfarfod o gynrychiolwyr o ffederasiwn yr heddlu.

IONAWR 2013

Mynychais noson wobrwyo gwasanaeth hirdymor er mwyn cydnabod y cyfraniad gwerthfawr y mae staff a swyddogion wedi'i wneud er mwyn sicrhau gogledd Cymru diogelach. Rydw i wedi mynychu nifer o'r nosweithiau hyn ac mae'n bwysig fy mod yn cymryd yr amser i ddiolch i bobl am yr hyn maent wedi'i wneud.

MAWRTH 2013

Cefais wahoddiad i ymweld â'r 'Warehouse Project' er mwyn gweld y gwaith maent yn ei wneud yn y gymuned leol ac er mwyn atal pobl ifanc rhag mynd i mewn i'r system gyfiawnder troseddol. Fe wnes i hefyd annerch myfyrwyr yn Ysgol John Bright am fy rôl. Fe wnes i hefyd gynnal cynhadledd yn edrych ar daith y dioddefwr yng ngogledd Cymru.

Adran Dau: Cyflawni rôl y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Fy swyddogaethau craidd yw:

- sicrhau heddlu effeithiol ac effeithlon ar gyfer gogledd Cymru
- dal y Prif Gwnstabl yn atebol am y modd y mae'n arfer ei swyddogaethau
- dwyn partneriaid diogelwch cymunedol a chyfiawnder troseddol ynghyd
- cydweithio â'r comisiynwyr heddlu a throsedd eraill a llunio a gweithredu strategaethau ar draws ardaloedd yr heddluoedd

Rwyf wedi ymdrechu i berfformio'r cyntaf o'r swyddogaethau hyn drwy weithredu'r strategaeth a nodais yn fy nghynllun heddlu a throsedd 2013/14 ac, yn benodol, drwy gyflawni'r pedwar amcan heddlu a throsedd, sef lleihau trosedd ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, diogelu pobl a lleihau niwed, darparu gwasanaeth o ansawdd sy'n bodloni anghenion ein cymunedau a hyrwyddo gweithlu trefnus, medrus a arweinir yn dda. Er ei bod yn rhy gynnar ar hyn o bryd i ddweud a wyf wedi llwyddo i gyflawni'r swyddogaeth hon ai peidio, mae arwyddion fy mod yn llwyddo. Rwy'n derbyn bod sawl ffordd o fesur effeithiolrwydd, ond mae'n debyg mai'r gostyngiad sylweddol mewn trosedd yw'r dangosydd gorau.

Fe gymerais ran yn Adolygiad y Swyddfa Archwilio Genedlaethol o Atebolrwydd yr Heddlu a dynnodd sylw at y cynnydd yn nifer y bobl oedd yn cysylltu â mi drwy ohebiaeth o'i gymharu â gydag Awdurdod yr Heddlu. Rydw i hefyd wedi cymryd rhan mewn adolygiad o fy nhrefniadau ymgysylltu â Swyddfa Archwilio Cymru, a nododd arferion da ac a roddodd adborth cadarnhaol ar ddatblygiad pellach fy ngweithgareddau i ymgysylltu.

Y prif gyfrwng yr wyf yn ei ddefnyddio i ddal y prif gwnstabl yn atebol yw'r Bwrdd Gweithredol Strategol yr wyf yn ei gadeirio ac y mae'r prif gwnstabl a'i uwch swyddogion yn aelodau ohono. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn rheolaidd ac yn y cyfarfodydd byddaf yn derbyn adroddiadau ar sawl agwedd ar swyddogaethau'r prif gwnstabl gan gynnwys yn benodol ystadegau trosedd ar gyfer y cyfnod yn union cyn y cyfarfod, y crynodeb o berfformiad sy'n cynnwys gwybodaeth leol am berfformiad, canlyniadau arolygon swyddogion a staff ac arolygon o fodlonrwydd y cyhoedd. Nid yw f'ymgysylltiad â'r Prif Gwnstabl a'i uwch aelodau o staff yn gyfyngedig i gyfarfodydd yn y Bwrdd Strategol Gweithredol – mae ymgysylltiad parhaus ar ddarpariaeth yn erbyn yr amcanion cytunedig a chyhoeddir gwybodaeth ar gyfnodau rheolaidd. Mae'r deunydd a gyhoeddir yn cynnwys f'arsylwadau a'm sylwadau i, a gweithredoedd cytunedig yn deillio o'r crynodebau o berfformiad.

Yn atgyfnerthu'r swyddogaeth oruchwyliol hon mae fy nghyfarfodydd rheolaidd ag Arolygwyr Heddluoedd ei Mawrhydi a phennaeth Comisiwn Cwynion Annibynnol yr Heddlu a'u hadroddiadau ar berfformiad Heddlu Gogledd Cymru.

Rydw i wedi datblygu fy ngwaith partneriaeth ymhellach yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Rwy'n parhau i gynrychioli Cymru ar y Bwrdd Cyfiawnder Troseddol Cenedlaethol yn ogystal â bod yn rhan o'r Byrddau Cyfiawnder Troseddol lleol ac ar lefel Cymru gyfan. Mae fy Nirprwy bellach yn aelod o Fwrdd Cynllunio Ardal Gogledd Cymru ac rwy'n parhau i weithio â Bwrdd Arweinyddiaeth a Chymunedau Diogelach Gogledd Cymru er mwyn ceisio adnabod cyfleoedd i gydweithio a rhannu gwybodaeth berthnasol.

Mae cydweithio â'r comisiynwyr heddlu a throsedd eraill a llunio a gweithredu strategaethau ar draws ardaloedd yr heddluoedd yn swyddogaeth bwysig arall ac mae'n cyfrannu tuag at ddarparu'r Gofyniad Plismona Strategol. Rwyf wedi ymdrechu i gyflawni'r swyddogaeth bwysig hon drwy gyfarfodydd rheolaidd gyda chomisiynwyr eraill Cymru a'u prif gwnstabliaid er mwyn trafod buddiannau cyffredin a materion trawsffiniol yn benodol. Yr wyf yn cyfarfod yn rheolaidd â chomisiynwyr gogledd orllewin Lloegr i drafod materion trawsffiniol a materion cyffredin eraill. Mae'r gwaith cydweithio rhwng Heddlu Gogledd Cymru a heddluoedd gogledd orllewin Lloegr yn arbennig o bwysig i blismona yng ngogledd Cymru, oherwydd mae ein daearyddiaeth yn golygu ein bod yn rhannu blaenoriaethau ar gyfer mynd i'r afael â throseddau difrifol a threfnedig, yn ogystal â darparu cydweithredu gweithredol ar gyfer gwasanaeth yr heddlu.

Arian a Chyllid

Cyllideb yr Heddlu

Rwy'n gyfrifol am bennu'r arian fydd ar gael i'r prif gwnstabl i'w alluogi i ddarparu plismona yng ngogledd Cymru. Clustnodwyd cyllideb net o £141 miliwn ar gyfer 2013/14

Daw 56% o gyllid yr heddlu o'r grant plismona a geir gan y Swyddfa Gartref a darperir 44% gan drethdalwyr lleol. Bydd y cyfrifon drafft terfynol yn cael eu cyflwyno i'w harchwilio ym mis Mehefin 2014 ac yn cael eu cyhoeddi ar fy ngwefan. Bydd y cyfrifon wedi eu harchwilio ar gael erbyn diwedd mis Medi.

Mae hon wedi bod yn flwyddyn heriol yn ariannol, a bydd y rhaglen adolygiadau, sydd wedi bod yn ei le ers 2010/11 yn debygol o barhau tan o leiaf 2017/18. Er gwaethaf llai o adnoddau, mae'r prif gwnstabl wedi parhau i ddarparu gogledd Cymru â gwasanaeth heddlu effeithiol ac yn ystod 2013/14 gwnaeth gynydd sylweddol er mwyn sicrhau y gellir darparu'r arbedion angenrheidiol ar gyfer 2014/15. Mae cynlluniau er mwyn sicrhau arbedion pellach yn y blynyddoedd sydd i ddod ar y gweill ar hyn o bryd.

Darparu Strategaeth yr Ystâd

Rydwi wedi goruchwilio'r cynnydd sylweddol sydd wedi'i wneud o ran darparu Strategaeth Ystâd 2013-2016 Heddlu Gogledd Cymru. Mae'r uchafbwyntiau yn ystod y flwyddyn yn cynnwys agoriad swyddogol gorsaf heddlu Llangefni, a fydd nid yn unig yn galluogi'r heddlu i ddarparu plismona addas ar gyfer y 21ain Ganrif, bydd hefyd yn fan gwaith newydd a ffres ac yn lleoliad priodol ar gyfer yr aelodau hynny o'r gymuned a allai fod angen ymweld â gorsaf heddlu.

Rydwi hefyd wedi cymeradwyo prynu tir yn Llai er mwyn paratoi ar gyfer ail adeiladu'r cyfleusterau plismona yn Wrecsam. Bydd datblygiad Llai yn cynnwys dalfa, swyddogion arbenigol a staff. Bydd gorsaf yng nghanol tref Wrecsam hefyd yn cael ei datblygu.

O ran yr ystâd gorfforaethol rydw i ar hyn o bryd yn adolygu'r ganolfan gyfathrebiadau ar y cyd yn Llanelwy. Nid wyf yn bwriadu rhagdybio canlyniad yr adolygiad hwn ond ei brif nod fydd sicrhau ein bod yn sicrhau gwerth am arian ar gyfer cynaliadwyedd y gwasanaeth ar gyfer y dyfodol a fydd yn sicrhau darpariaeth y gwasanaeth gorau.

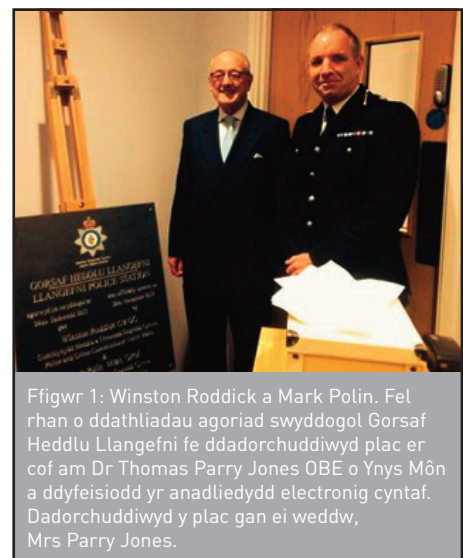
Cronfa'r Comisiynydd 2013/14

Mae Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 yn fy ngalluogi i ddyfarnu grantiau i bartneriaid, sefydliadau cyhoeddus neu grwpiau gwirfoddol sy'n gallu cefnogi amcanion a nodau a nodir yn y cynllun heddlu a throedd.

Mae'r Swyddfa Gartref wedi cadarnhau y bydd Cronfa'r Comisiynydd (sy'n cynnwys arian grant a oedd wedi'i neilltuo yn y gorffennol, gan gynnwys y Gronfa Diogelwch Cymunedol, Cronfa'r Rhaglen Ymyrraeth Cyffuriau (DIP), y Grant Profi Cyffuriau DIP a Chyllid Atal Troeddau leuenticid a Chamddefnyddio Cyffuriau) ar gyfer gogledd Cymru yn 2013/14 yn £1,379,000. Mae dosbarthiad yr arian wedi'i gynnwys yn atodiad A y ddogfen hon. Ar gyfer 2014/15, rydw i wedi dyrannu £1,166,000 i Gronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throedd

Mae'r gyllideb flynyddol am 2013/2014, wedi ei osod ar yr un lefel ac Awdurdod yr Heddlu yn ystod ei dymor olaf £731,174.00. Mae hyn yn cyfartalu i 0.5% o'r gyllideb gyflawn i blismona yng ngogledd Cymru.

Atodiad A – Dosbarthiad Cronfa'r Comisiynydd 2013/14

Ers mis Ebrill 2013 mae'r Comisiynydd yn gyfrifol am y gronfa Diogelwch Cymunedol. Mae Partneriaethau Diogelwch Cymunedol wedi penderfynu ar ddsbarthiad yr arian yn eu hardal ar gyfer cyllid sydd wedi'i ddyrannu i bob ardal partneriaeth. Mae'r gronfa wedi'i dyrannu fel â ganlyn:

Derbynydd	Diben	Swm
Partneriaeth Diogelwch Ynys Môn a Gwynedd	Cydlynnydd Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (Gwynedd): <i>Cafodd tan wariant o fewn y flwyddyn ei adnabod yn erbyn yr elfen hon gan y Bartneriaeth a cytunodd y Comisiynydd i argymhellion y bartneriaeth y dylid dyrannu'r cyllid i Gynllun Bugeiliaid Stryd Bangor (£5,990.49) ac y dylid ariannu prosiect HERMES sydd wedi'i anelu at leihau troseddau caffael yng ngogledd Gwynedd (£4,000) gyda gweddill y £11,009.51 yn cael ei ddarparu i ariannu'r swydd cydlynnydd YG.</i>	£21,000
Cyfanswm: £62,970.31	Gofal a Thrwsio Gwynedd (gosod offer gwella diogelwch ar gyfer pobl sydd â risg uchel o ddiodef Trais Domestig ac anfon Teleofal mewn achosion o Drais Domestig (risg uchel MARAC)	£10,000
	TCC <i>Street Hawk</i> y gellir ei adleoli a thaliad rhent Teleofal Trais Domestig (Gwynedd)	£4,797.31
	Cost gosod a rhent, Teleofal mewn achosion Trais Domestig (risg uchel MARAC) (Ynys Môn):	£1,055.44
	Swyddog Lleihau YG (Ynys Môn):	£11,117.56
	Ymgynghorydd Trais Domestig Annibynnol (IDVA) (Ynys Môn):	£15,000
Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Conwy a Sir Ddinbych	Swyddog Ymddygiad Gwrthgymdeithasol ar y cyd Conwy a Sir Ddinbych <i>Prosiectau Blaenoriaethau Lleol:</i> Glanhau graffiti sarhaus	£24,000 £6,000
Cyfanswm: £75,655.82	Cynnal a chadw giât llwybr	£9,000
	TCC	£10,000
	Arwyddion dim galwyr digroeso	£4,000
	Prosiect Cartrefi Diogelach	£10,000
	Gwarchod y Gymdogaeth	£4,655.82
	Gweithiwr Allgymorth Cydraddoldeb Hil	£8,000
Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Sir y Fflint	Ymgynghorydd Trais Domestig Annibynnol (IDVA) Cydlynnydd Atal Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (YG) Sir y Fflint Swydd Prif Swyddog Gwarchod y Gymdogaeth	£8,875.00 £16,170.25 £19,081.25
Cyfanswm: £44,126.50		

Derbynydd	Diben	Swm
Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Wrecsam	Cydlynu Atal Trais Domestig a Thrais Rhywiol ac Eiriolwyr Trais Domestig Annibynnol Ymgyrchoedd Tawelu Meddwl a Chyfathrebiadau	£15,000 £8,000
Cyfanswm: £49,127.56	Datblygu a Chyfathrebiadau Cynlluniau Gwarchod Prosiect Gwylidwriaeth TCC Gwella Diogelwch	£12,585.56 £9,000 £4,542
Gwasanaeth Cyfiawnder Gwynedd ac Ynys Môn	Cyfraniad tuag at gyflog y swydd Gweithiwr Cymdeithasol Atal (ariennir ar y cyd o'r grant BCT) Cyfraniad tuag at gyflog y swydd Nyrs Camddefnyddio Sylweddau (ariennir ar y cyd o'r grant BCT)	£10,000 £6,464
Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Conwy a Sir Ddinbych	Cyfraniad tuag at gyflog y Swyddog Camddefnyddio Sylweddau (ariennir ar y cyd gan y SCT)	£20,384
Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Sir y Fflint	Cyfraniad tuag at gost Gweithiwr Atal, Cyfiawnder Troseddol (ariennir ar y cyd gan y SCT)	£15,029
Cyfanswm: £20,384		
Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid Wrecsam	Cyfraniad tuag at raglen atal naw mlynedd.	£19,695
Cyfanswm: £19,695		
Rhaglen Ymyrraeth Cyffuriau Gogledd Cymru (DIP)	Gwasanaethau Ymyrraeth Cyffuriau ac Atgyfeirio ar ôl Arestio Presgripsiynu ar ôl Carchar Tîm Rheoli Rhanbarthol Ystâd Trwydded System TG	£650,000 £148,160 £106,000 £52,500 £2,400
Cyfanswm: £892,662.59	<i>Cyfanswm cost y rhaglen: £959,060.00 (£66,397.41 o ffynonellau ariannu eraill)</i>	
Heddlu Gogledd Cymru	Cyfraniad tuag at 'Raglen Profi am Gyffuriau' i dalu am ran o gostau staffio'r rhai hynny sy'n rhoi profion cyffuriau yn y ddalfa.	£182,825
Cyfanswm: £182,825		

Glan y Don, Bae Colwyn LL29 8AW
Ffôn / Tel: **01492 805486**

Glan y Don, Colwyn Bay LL29 8AW
Ffacs / Fax: **01492 805489**